

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1ObdoV/5/2016
Identifikačné číslo spisu:	9016898328
Dátum vydania rozhodnutia:	13.12.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Darina Ličková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:9016898328.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: S. K., R., právne zastúpený JUDr. Milan Šulva, advokát, Hlučínska 1, Bratislava, proti žalovanému: 1/ AGROCONTRACT Ltd., spol. s r. o., Mikuláš, Dubník, IČO: 31 448 763, 2/ AGROCONTRACT Mikuláš, a.s., Mikuláš 631, Dubník, IČO: 36 521 094, obaja právne zastúpení AK H.I.F., spol. s r.o., Radvanská 1, Bratislava, IČO: 47 235 209, o určenie neplatnosti zmluvy, vedenej na Krajskom súde v Nitre pod. sp. zn.: 18Cb/31/1998, na dovolanie žalobcu proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. júna 2015, č. k. 4 Obo 5/2015-1534, takto

rozhodol:

- I. Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu o d m i e t a .
- II. Žalovaný 1/ a žalovaný 2/ majú nárok na náhradu trov konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Nitre rozsudkom z 11. novembra 2014 č. k. 18Cb/31/1998-1493 žalobu zamietol a vyslovil, že o trovách konania rozhodne do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.
2. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že žalobca sa žalobou zo 14. júla 1998 domáhal proti žalovaným určenia, že zmluva o postúpení práv a prevzatí záväzkov zo zmluvy o predaji majetku štátu z 8. júla 1997, uzavretá medzi žalovaným 1/ a 2/, je neplatná. Podľa tejto zmluvy prešli všetky vlastnícke práva k hnuteľným a nehnuteľným veciam na žalovaného 2/. Predmetná zmluva neobsahuje špecifikáciu hnuteľného a nehnuteľného majetku v predmete zmluvy a v čl. III. obsahuje len odkaz na zmluvu o predaji majetku štátu, ktorá bola uzavretá 23. februára 1995 medzi Slovenským pozemkovým fondom a žalovaným 1/. V zmluve teda nie je dodržaná požiadavka určitosti a zrozumiteľnosti právneho úkonu podľa § 37 Občianskeho zákonníka. Stavby a pozemky musia byť označené spôsobom vylučujúcim akékoľvek pochybnosti o tom, čo má byť v súlade s vôľou účastníkov predmetom prevodu. Tento právny úkon podľa žalobcu odporuje ust. § 136 ods. 1 písm. d/ Obchodného zákonníka, pretože pre konateľov žalovaného, 1/ Ing. Mariána Záhumenského, Ing. Štefana Kollára, Ing. Bartolomeja Takáča a Štefana Racka, platí zákaz konkurencie ako spoločníkov spoločnosti. Pritom spoločenská zmluva ukladá konateľom nevykonávať žiadnu podnikateľskú činnosť mimo spoločnosti bez písomného súhlasu valného zhromaždenia.
3. Žalovaný 1/ vo svojom vyjadrení navrhol žalobu zamietnuť a žalovaný 2/ vo svojom písomnom

stanovisku súhlasil s vyjadrením žalovaného 1/.

4. Žalobca poukázal na naliehavosť právneho záujmu na tejto určovacej žalobe z dôvodu, že v prípade prevodu vlastníctva zo žalovaného 1/ na žalovaného 2/ sa obchodný podiel žalobcu znížil na najnižšiu hodnotu. Týmto bol absolútne znevýhodnený voči ostatným spoločníkom, ktorí bez jeho súhlasu previedli celý majetok žalovaného 1/ na žalovaného 2/, kde sa súčasne stali akcionármi, členmi predstavenstva a dozornej rady.

5. Súd prvého stupňa rozsudkom zo 7. februára 2001 žalobu zamietol s odôvodnením, že žalobca neunesol dôkazné bremeno a nepreukázal naliehavý právny záujem na určení neplatnosti zmluvy, pričom jeho právny názor vychádzal zo stanoviska audítorky Ing. Oľgy Cilíkovej z 28. júna 1999 k výške vlastného imania žalovaného 1/ ku dňu 31. júla 1997, podľa ktorého po prevode práv a záväzkov na žalovaného 2/ vlastné imanie žalovaného 1/ zostalo naďalej v nezmenenej výške 25 257 000,-- Sk. Po zrušení rozsudku odvolacím súdom uznesením č. k. 4 Obo 133/01-367 z 21. novembra 2002, v ktorom vyslovil názor, že žalobcovi nemožno uprieť naliehavý právny záujem na určení neplatnosti zmluvy, žalobca rozšíril žalobu o povinnosť žalovaného 2/ vydať žalovanému 1/ nehnuteľnosti a veci, ktoré tvoria súčasť zápisnice o odovzdanom a prebranom majetku medzi žalovanými 1/ a 2/ z 27. októbra 1997. Súd prvého stupňa zmenu žaloby pripustil a po vykonanom dokazovaní rozsudkom z 18. januára 2005 rozhodol tak, že určil neplatnosť zmluvy o postúpení práv a prevzatí záväzkov zo zmluvy o predaji majetku štátu z 8. júla 1997, uzavretej medzi žalovanými 1/ a 2/. V zostávajúcej časti žalobu zamietol. Na odvolanie oboch žalovaných proti vyhovujúcej časti rozsudku odvolací súd uznesením č. k. 5 Obo 137/2005-838 z 31. novembra 2007 rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti zrušil a v rozsahu zrušenia vec opätovne vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. V odôvodnení konštatoval, že záver vyslovený v predchádzajúcom rozhodnutí odvolacieho súdu o existencii naliehavého právneho záujmu žalobcu na určení neplatnosti zmluvy považuje za predčasný a vychádza zrejme z publikovaného judikátu, podľa ktorého spoločníkovi spoločnosti s ručením obmedzeným, nemožno bez ďalšieho uprieť naliehavý právny záujem na určení neplatnosti zmlúv, ktoré uzavrela spoločnosť a ktoré môžu mať nepriaznivý vplyv na hodnotu na jeho obchodného podielu. Podľa názoru odvolacieho súdu však nestačí iba tvrdenie žalobcu, že zmluva nepriaznivo ovplyvnila hodnotu jeho obchodného podielu, ktorý je odvodený od čistého obchodného imania spoločnosti, ale toto tvrdenie musí aj niečím doložiť a súd sa musí vysporiadať aj s námietkami žalovaného voči takémuto tvrdeniu. Odvolací súd v predchádzajúcom rozhodnutí nezohľadnil obranu žalovaných, že čisté obchodné imanie spoločnosti sa v súvislosti s uzavretím zmluvy nezmenilo. Rešpektujúc právny názor odvolacieho súdu rozsudkom z 18. júna 2008 súd prvého stupňa žalobu zamietol. Na odvolanie žalobcu odvolací súd uznesením sp. zn. 5 Obo 110/2008 z 15. decembra 2010 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa opätovne zrušil z procesných dôvodov (odňatie možnosti žalobcovi konať pred súdom) a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Keďže rozsudok bol zrušený len z procesných dôvodov, posledným rozhodnutím odvolacieho súdu vo veci samej bolo uznesenie z 30. novembra 2007, ktorým odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvého stupňa 18. novembra 2005. Z jeho odôvodnenia vyplynulo, že nestačí iba tvrdenie žalobcu, že zmluva nepriaznivo ovplyvnila hodnotu jeho obchodného podielu, ktorý je odvodený od čistého obchodného imania spoločnosti, ale toto tvrdenie musí žalobca aj niečím doložiť a súd sa musí vysporiadať aj s námietkami žalovaného voči takému tvrdeniu. Poukázaním na právny názor odvolacieho súdu, súd prvého stupňa vykonal vo veci dokazovanie a zistil, že žalobca bol spoločníkom žalovaného 1/ od 10. januára 1994 do 9. januára 2008. Dňa 23. februára 1995 uzavrel žalovaný 1/ ako kupujúci so Slovenským pozemkovým fondom so sídlom v Bratislave (ďalej len SPF) ako predávajúcim zmluvu o predaji majetku štátu. Z čl. II.1, 3 vyplýva, že predmetom zmluvy bol prevod vlastníckeho práva k nehnuteľnému a hnutel'nému majetku a iným majetkovým hodnotám, ktoré slúžia alebo vzhľadom na svoju povahu mali slúžiť prevádzkovaníu podniku ŠM, š. p., Mikuláš, podľa stavu, ktorý je zachytený v evidencii uvedeného podniku ku dnu účinnosti zmluvy a špecifikácia nehnuteľného a hnutel'ného majetku, iných práv a iných majetkových hodnôt je uvedená v prílohách, ktoré tvoria súčasť zmluvy. V prílohách je zachytený stav majetku k 28. februáru 1995 a slúžia ako podklad pre definitívne upresnenie majetku podniku ku dnu účinnosti zmluvy v zápisnici o prevzatí vecí. Váľné zhromaždenie žalovaného 1/ dňa 14. mája 1997 schválilo uznesenie o postúpení práv vyplývajúcich zo zmlúv uzatvorených medzi SPF Bratislava a žalovaným 1/ na žalovaného 2/, čo sa premietlo do zmluvy uzavretej medzi žalovaným 1/ ako predávajúcim a žalovaným 2/ ako kupujúcim zo dňa 8. júla 1997. Súhlas k tejto zmluve dal SPF Bratislava 21. júla 1997. K odovzdaniu a preberaniu majetku medzi žalovaným 1/ a žalovaným 2/ došlo

27. októbra 1997, o čom bola spísaná zápisnica v súlade s čl. IV.3 zmluvy. Prevod majetku a záväzkov bol 19. novembra 1997 bez výhrad overený audítorkou Ing. Oľgou Cilíkovou.

6. S poukázaním na ust. § 80 písm. c/ O. s. p. súd prvého stupňa uviedol, že naliehavý právny záujem je spravidla daný v prípade, keď sa nemožno domáhať priamo plnenia a ak právne postavenie žalobcu by bez takéhoto určenia bolo neisté. Daný je aj vtedy, ak existuje aktuálny stav objektívnej právnej neistoty medzi žalobcom a žalovaným, ktorý je ohrozením žalobcovho právneho postavenia a ktorý nemožno iným právnym prostriedkom odstrániť. Naliehavý právny záujem musí existovať v čase, kedy bol rozsudok súdu vyhlásený. Žalobcu pritom zaťažuje dôkazné bremeno, spočívajúce v povinnosti preukázať, že na určení právneho vzťahu alebo práva v čase rozhodovania súdu má naliehavý právny záujem. Ak žalobca neosvedčí svoj naliehavý právny záujem na ním požadovanom určení, ide o samostatný a prvoradý dôvod pre zamietnutie žaloby. Nedostatok naliehavého právneho záujmu je dôvodom zamietnutia žaloby bez toho, že by sa posudzovala jej vecná opodstatnenosť a bráni zaoberať sa s vecou v jej merite.

7. Na preukázanie tvrdení, že prevodom celého majetku žalovaného 1/ na žalovaného 2/ sa znížil obchodný podiel žalobcu u žalovaného 1/ na minimum, doložil odborný posudok č. 3/2002 z 19. augusta 2002, vypracovaný spoločnosťou CORPORA, a. s., Bratislava, v závere ktorého sa konštatuje, že v roku 1997 konatelia spoločnosti uskutočnili prevod majetku záväzku na inú spoločnosť, čím jednoznačne poškodili spoločníkov a znížili všeobecnú hodnotu ich obchodného podielu. Na základe porovnania všeobecnej hodnoty obchodných podielov k 31. decembru 1996 a k 31. decembru 1997 vznikla žalobcovi škoda na majetku vo výške 3 644 925,-- Sk. Podľa odborného posudku vypracovaného znalkyňou Ing. Emíliou Rybárovou, predloženého žalobcom, žalovaný 1/ nevypočítal správne výšku opravnej položky k nadobudnutému majetku štátu k 1. marcu 1995. Zmluvou o postúpení práv a prevzatí záväzkov a úpravou opravnej položky neprichádza k zmene podielov spoločníkov, ale dochádza k zmene hodnoty obchodných podielov spoločníkov zmenou výsledku hospodárenia, ktorý mal byť zvýšený zaúčtovaním opravnej položky do výnosov. Žalovaný 1/ predložil ako listinný dôkaz stanovisko audítorky Ing. Oľgy Cilíkovej z 28. júna 1999 k výške vlastného imania žalovaného 1/ k 31. júlu 1997 po prevode práv a záväzkov na žalovaného 2/, podľa ktorého vlastné imanie žalovaného 1/ po tomto prevode zostalo v nezmenenej výške. Nedošlo ani k zníženiu obchodného podielu žalobcu. Dňa 19. novembra 1997 bola uvedenou audítorkou vypracovaná správa z overenia zúčtovania prevodu majetku a záväzkov k 31. júlu 1997 so záverom, že zúčtovanie verne zobrazuje majetkovú a finančnú situáciu účtovnej jednotky, stavy prevedeného majetku a záväzkov nadväzujú na účtovné knihy a riadne vedené bežné účtovníctvo zodpovedá požadovaným normám, prevod majetku záväzkov zo žalovaného 1/ overila bez výhrad. Znalec JUDr. Ing. Vojtech Cipák dňa 27. apríla 2003 vypracoval znalecký posudok 4/2003, v ktorom konštatoval, že zmluvou o postúpení práv a prevzatí záväzkov zo zmluvy o predaji majetku štátu na žalovaného 2/ čisté obchodné imanie žalovaného 1/ charakterizuje hodnotové vyjadrenia aktívneho zostatku majetku po odpočítaní všetkých záväzkov k 31. júlu 1997 v celkovej sume 25 257 000,-- Sk, čo znamená, že aktom postúpenia práv a záväzkov nedošlo k zmene čistého obchodného imania, a teda nedošlo k zmene obchodného podielu spoločníkov, nakoľko táto čiastka vyjadruje mieru účasti na čistom obchodnom imaní spoločnosti. Audítorka Ing. Helena Hadbavná v stanovisku k vypočítanému zníženiu obchodného podielu žalobcu o sumu 175 883,60 eur uviedla, že výška vlastného imania k 31. júlu 1997 v čiastke 25 257 000,-- Sk zostala zachovaná po prevode majetku a záväzkov. Z uvedeného vyplýva, že výška žalobcom vypočítaného zníženia obchodného podielu je nesprávna. Prevodom majetku a záväzkov zo zmluvy o postúpení práv a prevzatí záväzkov zo zmluvy o predaji majetku a štátu z 8. júla 1997, uzavretej medzi žalovanými, nedošlo k zníženiu obchodného podielu žalobcu. Ďalej konštatovala, že zaúčtovanie prevodu majetku a záväzkov z tejto zmluvy je v súlade s platnými postupmi účtovania a zákonov o účtovníctve. K stanovisku žalobcu z 20. júna 2011 zaujala uvedená audítorka stanovisko z 18. augusta 2011, v ktorom konštatovala, že prevod majetku prebehol v súlade s platnými predpismi pre oblasť účtovníctva. Prevodom nedošlo k zvýšeniu, resp. k zníženiu vlastného imania, lebo majetok bol odovzdaný vo výške 68 311 000,-- Sk a v rovnakej výške boli prevzaté záväzky a nedošlo ani ku skresleniu HV účtovného a daňového základu, výška vlastného imania zostala po prevode práv a záväzkov vo výške 25 257 000,-- Sk. Oprava opravnej položky a zaúčtovanie záväzkov preinvestovania vo výške 43 000,-- bolo v súlade so zmluvou o predaji majetku štátu a so zákonom č. 92/1991 Zb. v znení neskorších predpisov zákonom č. 229/1991 Zb. v znení neskorších predpisov a zákonom č. 330/1991 Zb. v znení neskorších predpisov. V

stanovisku k odbornému posudku Ing. Emílie Rybárovej audítorka Ing. Helena Hadbavná uviedla, že aj napriek rozdielnym čiastkam vypočítanej opravnej položky znalcom a hodnotou opravnej položky vypočítanej spoločnosťou a jej následným prehodnotením spoločnosťou na úkor záväzkov, opravná položka má byť súčasťou prevodu na nového nadobúdateľa a nemá byť súčasťou výsledku hospodárenia, lebo sa nejednalo o predaj majetku, ako tvrdí znalec. Zmenou opravnej položky došlo k zmene cudzích zdrojov spoločností, ale zaúčtovaním prevodu majetku a záväzkov na základe zmluvy o postúpení práv a prebratí záväzkov nedošlo k zmene hodnoty obchodným podielov spoločníkov, t. j. nedošlo k zmene výšky čistého imania, lebo prevod opravnej položky nebol súčasťou, ani nemal byť súčasťou hospodárskeho výsledku spoločnosti, preto ani hospodársky výsledok spoločnosti nebol podhodnotený o 43 mil. Sk, ako tvrdí znalec.

8. Vzhľadom na obsahovú protichodnosť žalobcom a žalovaným predložených posudkov, stanovísk a správ, súd prvého stupňa nariadil vo veci znalecké dokazovanie. Zo znaleckého posudku doc. Ing. Jozefa Bojňanského, PhD. č. 1/2013 z 5. februára 2013 vyplýva, že vzhľadom na skutočnosť, že pod čistým obchodným imaním sa rozumie obchodný majetok po odpočítaní záväzkov, tak zníženie predchádzajúceho stavu obchodného majetku a predchádzajúceho stavu záväzkov o rovnakú sumu nemôže mať za následok zmenu v stave čistého obchodného imania po tomto znížení oproti stavu pred týmto znížením. Predmetnou zmluvou o postúpení práv a záväzkov nemohlo preto dôjsť k zmene stavu čistého obchodného imania žalovaného 1/. Konštatoval správnosť stanovenia opravnej položky k 1. marcu 1995 a predpokladal aj správnosť jej zaúčtovania. Podľa znalca postup žalovaného 1/ v prípade prevodu majetku a záväzkov, vrátane opravnej položky k nadobudnutému majetku bol v súlade s ekonomickou podstatou a súčasne nebol v rozpore s v tom čase platnými „Postupmi účtovania“. Na výsluchu súdom znalec trval na ním vypracovanom znaleckom posudku. Inventúrne súpis predložené žalobcom súd prvého stupňa vyhodnotil tak, že sa z nich nedá určiť, akého subjektu a ktorého časového obdobia sa týkajú a súdu nie je zjavné, akú skutočnosť majú tieto písomnosti preukázať. Navyše ich pravosť a autentičnosť nie je preukázaná, a preto nemajú žiadnu vypovedaciu hodnotu pre súd. Vo vzťahu k znaleckému posudku č. 2/ 2001 z 18. apríla 2001, vypracovanému pre žiadateľa Krajský úrad vyšetrovania PZ SR Nitra v trestnom konaní vo veci podozrenia zo spáchania trestného činu skrátenia dane niektorými spoločníkmi a konateľmi žalovaných 1/ a 2/ pri uzatvorení zmluvy o prevode hnutelného a nehnuteľného majetku súd prvého stupňa konštatoval, že uznesením tohto orgánu z 31. októbra 2001 bolo trestné stíhanie zastavené z dôvodu, že skutok nebol trestným činom a nebol dôvod na postúpenie veci. Z odôvodnenia tohto uznesenia vyplýva, že boli zadovážené všetky písomnosti súvisiace s predmetným prevodom, ocenením majetku z obchodného registra Okresného súdu Nitra bol zabezpečený kompletný spisový materiál oboch žalovaných a do konania boli pribratí znalci z odboru ekonomika a podnikanie, odvetvie účtovníctvo a daňovníctvo Ing. Ladislav Burkovský a Ing. Lýdia Burkovská, za účelom vykonania revízie účtovnej evidencie oboch obchodných spoločností, vykonania bilančného vyhodnotenia oboch spoločností, vykonania revízie účtovnej evidencie týkajúcej sa prevodu všetkého hnutelného a nehnuteľného majetku, k správnosti vedenia účtovníctva, k správnosti vypočítania, vyplnenia všetkých daňových priznaní týkajúcich sa predmetného prevodu. Znalec sa stotožnil s konštatovaním audítorky Ing. Cílikovej v správe z 31. júla 1997. I keď sa žalobca ako oznamovateľ v tejto trestnej veci nestotožnil so skutočnosťami zistenými do konania pribratými znalcami, vyšetrovateľ trestné stíhanie zastavil, keďže zistil, že ocenenie nehnuteľností, týkajúcich sa prevodu majetku zo žalovaného 1/ na žalovaného 2/, bolo vykonané správne.

9. Súd prvého stupňa dospel k záveru, že žalobca nepreukázal existenciu naliehavého právneho záujmu na určovacej žalobe založenej na tvrdení, že zmluva o postúpení práv a záväzkov z 8. júla 1997 nepriaznivo ovplyvnila hodnotu jeho obchodného podielu, ktorý je odvodený od čistého obchodného imania spoločnosti. Vzhľadom na protirečivosť a obsahovú protikladnosť listinných dôkazov predložených účastníkmi konania, ktoré vyhodnotil jednotlivo aj vo vzájomnej súvislosti, vychádzal súd zo záverov nariadeného znaleckého dokazovania, z ktorého vyplýva, že zmluvou o postúpení práv a záväzkov z 8. júla 1997 nedošlo k zmene stavu čistého obchodného imania žalovaného 1/, a tým ani k zníženiu obchodného podielu žalobcu. Navyše podľa výpisu z obchodného registra žalovaného 1/ zistil, že žalobca bol spoločníkom obchodnej spoločnosti od 10. januára 1994 do 9. januára 2009 a od tohto dátumu už spoločníkom žalovaného nie je, pretože jeho obchodný podiel bol zexekvovaný, a preto nemôže mať naliehavý právny záujem na určení neplatnosti zmluvy o postúpení práv a prevzatí záväzkov zo zmluvy o predaji majetku štátu uzavretej 8. júla 1997 medzi žalovanými 1/ a 2/. Z uvedeného dôvodu

ďalej neposudzoval vecnú opodstatnenosť žaloby. Záverom súd uviedol, že neakceptoval návrh žalobcu zo 6. novembra 2014 na prerušenie konania a odročenie konania z dôvodu, že podal ďalšiu sťažnosť na Ústavný súd Slovenskej republiky. Vychádzal pritom z bodu 3. výrokovej časti Nálezu Ústavného súdu SR I. ÚS 356/2014-33 z 1. októbra 2014, v ktorom bolo Krajskému súdu v Nitre v tomto konaní prikázané konať vo veci bez zbytočných prieťahov. Ústavný súd SR vo svojom náleze v bode 13.2 konštatoval, že žalobca vzniesol nedôvodne až trikrát námietku zaujatosti voči predsedovi a členom senátu (aj proti ustanoveným znalcom), v dôsledku čoho sa spis nachádzal na nadriadenom súde. Štvrtý raz žalobcom vznesenú námietku zaujatosti pred začiatkom pojednávania 3. júna 2014 Najvyšší súd Slovenskej republiky vrátil bez rozhodnutia o nej podaním z 13. júna 2014 s tým, že sa na ňu neprihliada. Rovnako aj súd prvého stupňa s poukazom na ustanovenie § 14 ods. 3 a § 15a ods. 5 O. s. p. o poslednej piatej námietke zaujatosti z 21. októbra 2014 nepriložil právnu relevanciu, nepredložil ju nadriadenému súdu na rozhodnutie a vo veci konal, vec prejednal a rozhodol. O trovách konania súd prvého stupňa nerozhodol v zmysle § 151 ods. 3 O. s. p.

10. Na odvolanie žalobcu Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací rozsudkom z 30. júna 2015 č. k. 4 Obo 5/2015-1534 rozsudok Krajského súdu v Nitre z 11. novembra 2014 č. k. 18Cb/31/1998-1493 potvrdil.

11. V odôvodnení rozsudku odvolací súd uviedol, že odvolaciu námietku, týkajúcu sa nedostatočného zistenia skutkového stavu založil žalobca na tvrdení, že závery súdom nariadeného znaleckého dokazovania, vyjadrené v znaleckom posudku doc. Ing. Jozefa Bojňanského, nie sú dostatočne odôvodnené, znalecký posudok je nezrozumiteľný, nepreskúmateľný a nevychádza z podkladov založených v spise. S uvedenou námietkou súvisí aj tvrdenie, že uvedený znalec bol vzhľadom na zvolený postup pri zisťovaní podkladov pre vyhotovenie posudku zaujatý. Odvolací súd poukázal na neopodstatnenosť tvrdenia žalobcu o nezrozumiteľnosti a nepreskúmateľnosti záverov znaleckého dokazovania. Zo znaleckého posudku vyplýva jednoznačný záver, že zmluvou o postúpení práv a záväzkov zo zmluvy o predaji majetku štátu, uzavretou medzi žalovanými 8. júla 1997, nedošlo k zmene stavu čistého obchodného imania žalovaného 1/. V znaleckom posudku sú závery znalca odôvodnené a súd znalca v prítomnosti účastníkov vypočul na pojednávaní 30. septembra 2014. Súd vychádzal zo záverov znaleckého posudku ako jedného z dôkazov, ktorý hodnotil jednotlivo aj vo vzájomnej súvislosti s ostatnými dôkazmi v zmysle § 132 O. s. p. Žalobca prejavil nesúhlas s vykonaním znaleckého dokazovania ustanoveným znalcom už vo vznesenej námietke zaujatosti, o ktorej súd rozhodol uznesením č. k. 18Cb/31/1998-1286 z 12. novembra 2012 tak, že znalec nie je vylúčený. Na opakovanú námietku zaujatosti vznesenú proti znalcovi preto súd prvého stupňa správne v zmysle § 15a ods. 4 O. s. p. v spojení s § 17 ods. 1 O. s. p. neprihliadol.

12. Za nedôvodnú považoval odvolací súd aj námietku žalobcu, že súd v rozhodnutí vychádza z dôkazov, ktoré neboli v konaní vykonané (uznesenie o zastavení trestného stíhania) a na druhej strane, že z vykonaných dôkazov nevyplyvajú skutkové zistenia, ktoré uvádza súd v dôvodoch rozhodnutia.

13. Odvolací súd poukázal na ust. § 129 ods. 1 O. s. p. a uviedol, že zo zápisnice o pojednávaní konanom 21. októbra 2014 vyplýva, že súd oboznámil obsah listinných dôkazov, medzi ktorými sú uvedené aj listiny na č. 1. 125 prílohovej obálky (znalecký posudok Ing. Ladislava Burkovského) a na č. 1. 308 - 312 spisu (uznesenie o zastavení trestného stíhania). Žalobca aj právni zástupcovia žalobcu a žalovaných mali možnosť vyjadriť sa k vykonaným dôkazom. Skutkové zistenia súdu preto vyplývajú z vykonaných dôkazov. Je tiež zrejmé, že súd v odôvodnení napadnutého rozsudku citoval časť listinného dôkazu (odôvodnenie uznesenia vyšetrovateľa z 31. októbra 2001, ktorým bolo trestné stíhanie zastavené) a uviedol, že znalec Ing. Burkovský sa stotožnil s konštatovaním audítorky Ing. Cilíkovej v správe audítorky k 31. júlu 1997, čo žalobca nesprávne považoval za hodnotenie znaleckého posudku súdom.

14. Žalobca tiež namietal nesprávne právne posúdenie veci súdom prvého stupňa. Odvolací súd uviedol, že v predmetnej veci súd prvého stupňa s poukazaním na ust. § 80 písm. c/ O. s. p. zamietol žalobu z dôvodu, že žalobca nepreukázal existenciu naliehavého právneho záujmu na určení neplatnosti právneho úkonu. Zo skutkových zistení súd vyvodil správny záver o nedostatku naliehavého právneho záujmu na určovacej žalobe, a preto nie je dôvodná odvolacia námietka žalobcu o pochybení súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav.

15. V súvislosti s odvolacím dôvodom, že konanie je zaťažené vadou, ktorá môže vyústiť do porušenia práva na spravodlivý proces a právo na zákonného sudcu tým, že žalobca vzniesol 21. októbra 2014

námietku zaujatosti voči predsedovi senátu JUDr. Bzdúškovi a členom senátu 18Cb, ktorú súd nadriadenému súdu nepredložil, odvolací súd zistil, že v námietke zaujatosti poukazuje žalobca na porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, konštatované v náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky I. ÚS 356/2014 z 1. októbra 2014, v čom vidí aj nezákonnosť postupu senátu. Podľa názoru odvolacieho súdu žalobca odôvodnil vylúčenie sudcov okolnosťami spočívajúcimi v postupe sudcov v konaní o prejednávanej veci, a preto súd prvého stupňa správne v súlade s § 15a ods. 5 O. s. p. na námietku neprihliadol a vec nadriadenému súdu nepredložil. Právo žalobcu na spravodlivý proces a zákonného sudcu nebolo porušené, a tým, že súd prvého stupňa vec prejednal a rozhodol, neodňať mu možnosť pred ním konať.

16. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal prostredníctvom právneho zástupcu dovolanie žalobca. Prípustnosť a dôvodnosť dovolania je podľa neho založená podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. tým, že mu bola odňatá možnosť konať pred súdom, a to v dôsledku neumožnenia účinnej skutkovej a právnej argumentácie a nedostatku odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, ako aj súdu prvého stupňa. Žalobca je toho názoru, že súd prvého stupňa svoj záver o nedostatku naliehavého právneho záujmu založil na znaleckom posudku a výsluchu znalca Jozefa Bojňanského. V úvahách súdu prvého stupňa a následne aj odvolacieho súdu úplne absentuje právne posúdenie, čo robí oba rozsudky svojvoľnými. Žalobca poukázal na arbitrárnosť rozhodovania, keď súd prvého stupňa neuviedol, podľa akého ustanovenia, akého právneho predpisu právne posúdil zníženie majetku žalobcu v dôsledku zmien súvisiacich s hodnotou obchodného podielu po prevedení majetku na základe napádanej zmluvy. Odvolací súd túto námietku vybavil neakceptovateľným spôsobom, keď len poukázal na to, že súd prvého stupňa rozhodol podľa ust. § 80 písm. c/ O. s. p. - pričom sa vôbec nezaoberal podstatou námietky, že právnomu posudzovaniu podľa ust. § 80 písm. c/ O. s. p. musí predchádzať právne posúdenie, súvisiace s výškou hodnoty obchodného podielu. Nie je zrejmé, akými zákonmi a inými všeobecne záväznými právnymi predpismi z oblasti účtovníctva, daní, obchodných spoločností a zmluvného práva sa súd prvého stupňa riadil, keď prevzal závery znalca Jozefa Bojňanského. Žalobca tiež uviedol, že nie je jasné, či bolo rozhodnutie súdov založené aj na výpise z obchodného registra, podľa ktorého bol v roku 2008 obchodný podiel žalobcu v spoločnosti žalovaného 1/ zexekvovaný. Žalobca tiež dodal, že ak konajúci súd odmietne vykonať dôkaz, musí presvedčivo odôvodniť, prečo návrhu na vykonanie dokazovania nevyhovuje. Žalobca vzhľadom na rozporné znalecké posudky navrhoval vyhotovenie znaleckého úkonu znaleckou organizáciou a navrhoval vykonať dokazovanie výsluchom svedkov Ing. P., audítorka a Ing. W., znalkyňa. Súd bez náležitého odôvodnenia tieto nevykonával a odvolací súd na tento návrh nijako nereagoval. Žalobca namietal, že súdy sa nevysporiadali s námietkou zaujatosti proti osobe znalca Jozefa Bojňanského, a to napriek tomu, že túto vzniesol opakovane počas konania na súde prvého stupňa a upozornil na to aj v odvolaní. Odvolací súd tiež opomenul, že žalobca v odvolaní podrobne popísal, že podaniam z 3. júna 2014 a 16. októbra 2014 uplatnil nové dôvody pre námietku zaujatosti, o ktorých sa dozvedel až následne, niekoľko rokov po tom, ako vzniesol prvú námietku. O tejto novej námietke proti osobe znalca súd prvého stupňa vôbec nerozhodol. Pokiaľ ide o námietky voči členom senátu 18Cb, v súvislosti s ktorými tiež nedošlo k rozhodnutiu, postup súdov bol nenáležitý, keď súd prvého stupňa ani odvolací súd nerozlišovali medzi námietkou zaujatosti voči predsedovi senátu JUDr. Bzdúškovi a voči ostatným členom senátu. Žalobca má za to, že namietané skutočnosti predstavujú porušenie jeho práv samostatne, ako aj vo svojom súhrne. Odvolací súd iba podľa § 219 ods. 2 O. s. p. prevzal namietané nedostatočné odôvodnenie prvostupňového súdu a bez akejkoľvek argumentácie len nadviazal na namietané závery súdu prvého stupňa. Záverom žalobca navrhol, aby dovolací súd napadnuté rozsudky odvolacieho súdu a súdu prvého stupňa zrušil, vrátil vec na ďalšie konanie súdu prvého stupňa a priznal žalobcovi náhradu trov konania a právneho zastúpenia.

17. K dovolaniu žalobcu sa vyjadrili žalovaný 1/ a žalovaný 2/, ktorí majú za to, že nie sú dané dôvody dovolania, a preto navrhli dovolanie zamietnuť podľa § 243b ods. 1 O. s. p. Výrok napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, jeho odôvodnenie, ako aj výrok a odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa sú zákonné a v súlade so zákonom. Dôvody dovolania žalobcu nespĺňajú zákonné kritériá vymedzené ust. § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. Tvrdeniami žalobcu v dovolaní, že boli odmietnuté jeho návrhy na dokazovanie a súdu odmietli jeho námietky zaujatosti vo vzťahu k znalcovi a sudcom, aj keby boli pravdivé, mu nebolo odňaté právo konať pred súdom. Dôvody dovolania sú totožné s dôvodmi odvolania, s ktorými sa odvolací súd riadne zaoberal a náležite sa s nimi vysporiadal.

18. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) ako súd dovolací [(§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“)], po zistení, že dovolanie podala včas a riadne zastúpená strana sporu, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C. s. p.) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je potrebné odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c/ C. s. p.).

19. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané pred 1. júlom 2016, t. j. za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov, dovolací súd postupoval v zmysle ustanovenia § 470 ods. 2 C. s. p. (na základe ktorého právne účinky úkonov, ktoré nastali v konaní pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované) a prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle § 236, § 237 ods. 1 a § 238 O. s. p.

20. Podľa § 236 O. s. p. účinného v čase podania dovolania, dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa. Žalobca dovolaním napadol rozsudok odvolacieho súdu. V zmysle § 238 ods. 1 O. s. p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. Dovolanie je tiež prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O. s. p.). Podľa § 238 ods. 3 O. s. p. je dovolanie prípustné aj proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O. s. p.

21. V prejednávanej veci dovolanie nesmeruje proti zmeňujúcemu rozsudku odvolacieho súdu (§ 238 ods. 1 O. s. p.), ale proti takému potvrdzujúcemu rozsudku, ktorý nemá znaky rozsudku uvedeného v § 238 ods. 3 O. s. p.; nejde ani o prípad, že by sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O. s. p.). Prípustnosť podaného dovolania preto z § 238 O. s. p. nevyplýva.

22. Vzhľadom na uvedené, dovolací súd skúmal, či je daný dôvod prípustnosti dovolania podľa ust. § 237 ods. 1 O. s. p. Žalobca procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O. s. p. nenamietal; existencia väd tejto povahy ani nevyšla najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

23. S prihliadnutím na obsah dovolania sa dovolací súd osobitne zaoberal otázkou, či v konaní nedošlo k procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p., t. j. či žalobcovi sa postupom súdu neodňala možnosť konať pred súdom.

24. Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie taký procesne nesprávny postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva [v zmysle § 18 O. s. p. majú účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv - vid' napríklad právo účastníka vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O. s. p.), nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O. s. p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O. s. p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O. s. p.), na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O. s. p.)].

25. Žalobca v dovolaní namietal, že k vade podľa ust. § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. došlo v dôsledku neumožnenia účinnej skutkovej a právnej argumentácie a nedostatku odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, ako aj súdu prvého stupňa.

26. Preskúmaním veci dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie a napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, zodpovedajú zákonným požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia zrekapituloval priebeh konania, uviedol, aké dokazovanie vykonal a aké závery z nich vyplývajú, citoval právny predpis, ktorý aplikoval na prejednávaný prípad a z ktorého vyvodil svoje právne závery. Pokiaľ žalobca namietal, že odvolací súd sa vôbec nezaoberal podstatou námietky právneho posúdenia o existencii naliehavého právneho záujmu podľa ust. § 80 písm. c/ O. s. p., najvyšší súd uvádza, že touto otázkou sa dostatočným

spôsobom venoval v odôvodnení rozsudku už súd prvej inštalácie, ktorý jasným a zrozumiteľným spôsobom uviedol, kedy je naliehavý právny záujem daný a následne sa vysporiadal aj tvrdeniami žalobcu, ktorými naliehavý právny záujem preukazoval. Odvolací súd následne vo svojom odôvodnení aj v tejto otázke dostačujúco v súlade s ust. § 219 ods. 2 O. s. p. poukázal na odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa. Rovnako, čo sa týka námietky zaujatosti, odvolací súd správne konštatoval, že nepredložením veci nadriadenému súdu nebola žalobcovi odňatá možnosť konať pred súdom, pretože žalobca odôvodnil vylúčenie sudcov okolnosťami spočívajúcimi v postupe sudcov v konaní. Dovolací súd konštatuje, že skutkové a právne závery dotknutých súdov nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a obe odôvodnenia súdu prvej inštalácie, aj odvolacieho súdu ako celok spĺňajú parametre zákonného odôvodnenia. Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalobcu. Do práva na spravodlivý proces totiž nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04), ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho požiadavkami (I. ÚS 50/04).

27. Žalobca v dovolaní tiež namietal, že navrhoval vyhotovenie znaleckého úkonu znaleckou organizáciou a navrhoval vykonať dokazovanie výsluchom svedkov Ing. P., audítorka a Ing. W., znalkyňa.

28. K tejto námietke žalobcu dovolací súd uvádza, že dokazovaním je časť občianskeho súdneho konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky, potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Súd v občianskom súdnom konaní nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (viď § 120 ods. 1 O. s. p.), a nie účastníkov konania. Nevykonanie určitého dôkazu môže mať za následok len neúplnosť skutkových zistení (vedúcu prípadne k vydaniu nesprávneho rozhodnutia), nie však procesnú vadu v zmysle § 237 ods. 1 O. s. p. (viď R 37/1993).

29. Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia dôkazov (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

30. Z uvedeného vyplýva, že postup súdu, ktorý v priebehu konania nevykonával všetky účastníkom navrhované dôkazy, nezakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p., lebo týmto postupom sa účastníkovi neodníma možnosť pred súdom konať (porovnaj R 37/1993 a R 125/1999).

31. So zreteľom na vyššie uvedené preto dovolací súd dovolanie žalobcu proti rozsudku odvolacieho súdu podľa § 447 písm. c/ C. s. p. ako procesne neprípustné odmietol bez toho, aby sa mohol zaoberať vecnou dôvodnosťou dovolania.

32. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C. s. p.). O výške náhrady trov konania žalovaného 1/ a žalovaného 2/ rozhodne súd prvej inštalácie (§ 262 ods. 2 C. s. p.).

33. Toto rozhodnutie prijal senát pomerom hlasov 5 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.